

ESTONIAN
EMERGENCY FUND
BANK

2024

16. aastaläit.

Ukfit nummer 30 kop.

Meie Mats

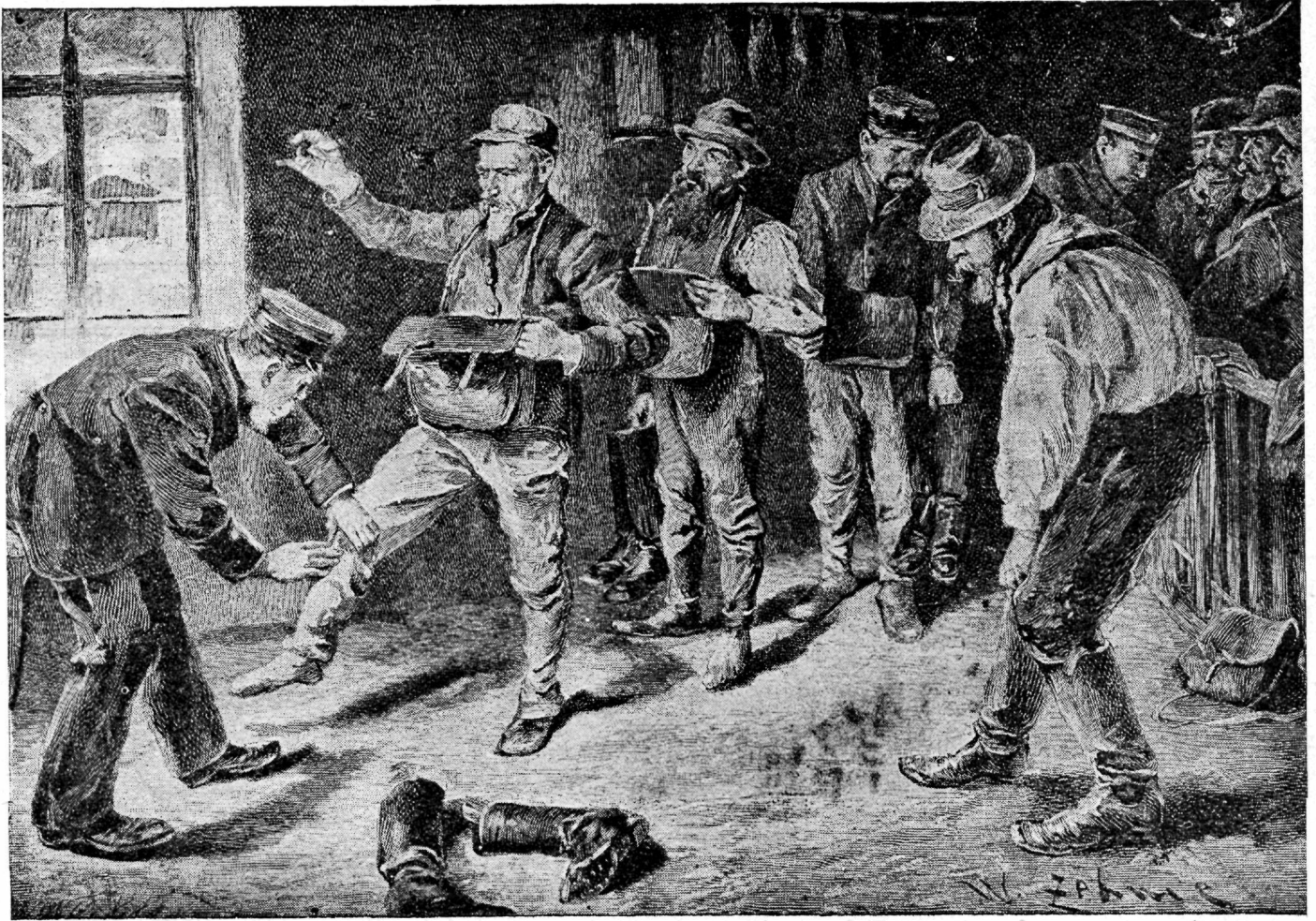
Nr. 157.

Saupäewal, 19. (1. septembril) augustil 1917.

Nr. 157.

Anarchismus liigub Wenemaal tiireste edast.

Rudas töolistega Saksamaal ümber käidakse.
Töoliste alandam läbiotsimine suuremas mäekawanduses.

Uus paradiis.

Ewald Gerhard Seeligeri roman. (3. järg).

Tund aega hiljem läks „Ypiranga“ ilma Machadota teele, kelle juht samal filmapilgul üks kalamees ka ära päästis. Pika ninaga pidi ta Rio de Janeirose tagasi minema, kus direktorid teda wilult vastu wõtsid.

Et asja parandada, hoidis ta Libertade hotelli hoolega filmas. Ta maksis rahagi, nimelt politseinikule, kelle asukoht Rua Estreitel oli.

Kolm nädalat hiljem astusid Gontarp, Fritz ja Hefekiel Boulognes Euroopa pinnale ja sõitsid sealt kohe Amsterdami edasi. Siin tegid nad järelejäänud teemandid rahaks, nii neil nüüd Meieril Labdoni testamendi arwel umbes 17 miljoni marka sularaha oli.

Amsterdamis oli Meieril Labdon kolm pärijat üles tähendanud; nende nime all ei seisuud mitte kriipsu, aga ka üles leida oli neid wõimata.

Siis lahkusid testamenditajad. Gontarp läks Berliini kohtundunil Sebastian Drolli otsima, Hefekiel Londoni James Wilsteri ehk Joe Gweeni, keda ka lord Rusfeliks hüliti, otsima.

Fritz sellewastu läks Hamburisse, kust ta kaels peaaegu uut aurulaewa, mis 3600 tonni suurel, ostis. Need lastis

ta Steinwärderi laewatehases ümber ehitada. Nende nimed olid: „Selga“ ja „Norderstrand.“ Umberehituse plaanid panid insheneriist inestama, aga et kulu ei kardetud ja tellija ipe asjatundja näis olewat, siis saadeti tellimine täide.

Sihkemalt kolme kuu pärawt pidid laewad walmis olema. Aurumastinate asemele pandi hiiiglapetroleumimootorid. Peale selle ehitati kummagi laewa juure taks kelingit, kuhu Fritz korkpaate tahtis asendada. Siis sõitis Fritz Hulli korkpaatijä tellima.

V.

Berliini büroo.

Sebastian Droll, keda terve Barnimi uulits ainult kohtundunikuks kutsus, istus kirjutuslaua ees logisewal tugi-toolil ning jõi ipe oma walmistatud kohwi. Wäiksel, kõhnetul kehale suurelileline õõkuub ümber, suure pea paljal lael suur seis*), jalad wikttingades — nii istus ta ja näis ipeenega rahul olewat.

Soas walitjes piirita korratus, hiiiglahunik ajalehti ja kaanteta raamatuid seifis magamisetoa ukse ja raudahju wahel, mis roostetanult nurgas kilitas.

Tooki taga seifis riiul, mille wahel kõiksugu maja-asju täis olid. Barn ukse kdrwal, mille külles laiade aar-

*) Tärgi müts.

tega must kaabu ja lepp rippusid, täiendab mööblite arvu. Tapetid olid määratud ja rebitud. Siin-seal vedelesid umbes 30 pruuni samipudelit.

„So,“ ütles Droll, pühkis lohvitilgast hallide harjuslike murrude küllest ja pani sigari suhu, „nüüd võid töö alata!“

Ta hakkas lohe kõige uuemat lehte lugema, milles nende nimeid avaldati, keda kuritegude pärast taga otsiti. Selle sama ameerika lehe numbrid täitsid ta kirjutuslauda.

Beel enne kui ta sigariga valmis sai, koputati õige kõwaste uste pihta. Kaks politseiniku ilmuksid ilma kutsumata.

„Meie peame siin lähiotsumise ette võtma!“ ütles üks nendest tufaselt. „Teie olete tord jälle kellegi üle piiri aidanud!“

„Olge nii lahked!“ vastas Droll rahulikult, ilma et üles oleks tõusnud. „Mina võin uskuda, et dieti räägite. Berliini politsei usub, et mina kellegi üle piiri olen aidanud. Olge nii lahke — otfige!“

Sellejuures tähendas ta allalaskvalt suure paberikuhja peale. Ametnikud watasid üksteisele otsa ja wiitwatasid.

„Tehtle mis teie kohus käib!“ hüüdis Droll tõsiselt. „Minul kui riigikodanikul on õigus nõuda, et igaüks oma kohust täidaks. Ja ma kaeban teie peale, kui teie otsekohe seal seda pabeririita läbi ei tuhni. See on minu registrar, mis sel aastal juba wiis korda on läbi otsitud. Ja teie võite ju isegi arwata, et see mulle palju lõbu teeb, kui waadata wõin, kuidas kaks aumäärt Preisi ametnikku äkitselt paberimuttideks muutuwad.“

„See on ametniku teotus!“ wihastas teine politseinik. „Aga esimene, keda „kohtunõunik“ juba ammuft saadit tundi, tegi ainult tõrjuwa käeliigutuse.“

„Rahklemata!“ ütles Sebastian Droll ja pani käed wähele. „Aga karistatawat tegu siin ei ole, sest et mina kui tegija praegu pifut waimundrel olen misjugukses olukorras waba tahtewaldus wõimata on. See näib teie alles tundmata olewat, noor, lootusriikas mees. Katske seda selgets teha, maksis mul mu elust kaks aastat, mu terwe waranduse, suwemaja Grunewaldis ja automobili. Aga sest saadit seisan nuhtluseeaduseft kõrgemal wõi ka selle kõrwal, nagu ise soowite, igatahes selleft wäljaspool. Ainult selle all mitte! Kui ma teid siis haawan, siis pole teil sügugi tarwis ennast haawatuna tunda.“

Wihaselt tormas see politseinik, kelle kohta see õpetus käis, paberimäe kallale ja wistlas seal kõigepealt ühe pudeli kõrwale, nii et see peaaegu oleks katti läinud.

„Ma juhin teie tähelepanemist sellepeale,“ hüüdis Droll ja sügas otsaesist, „et mina kõigist nõrkustest hoopimata ometi lahjutasu nõudmise asjus täieste terwe olen! Sellepärast käige minu pudelitega paremine ümber.“

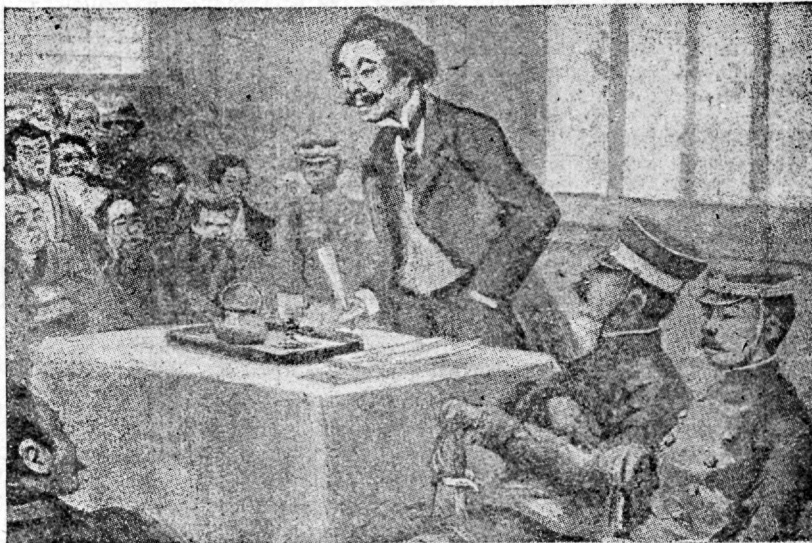
„Pudel on ju tähi!“ vastas ametnik wihaselt. „Ehkite,“ õpetas Droll teda peaaegu isalikult, „ta on esitja ainult õhku täis.“

Politseinik lugistas wiha alla ja kaewas mäe sisse augu. Warsti paistis, nagu oleks ta tahtnud tunnelit ehitada, et kaaslastele, kes teisel pool töötas, kätt anda.

„Urge keldrit ehitage, mees!“ hoiatas Droll naeratades. „Siiohja waatalid nad mõnda paberit wahetewahel ka, siis töötasid aga edasi, et ülesandest rutem jägu saada.“

Wiimats pühkisid nad otja eest higi. Siis läks üks nendest riituli kallale, teine magamisetuppa. Ka kirjutuslaua sahtlist, mille Droll lahkestes awas, ei leidnud nad midagi.

„On teil weel mõni ruum?“ küsis esimene ametnik ettewaatlikult.

Parlamendi walimised Jaapanis. Walijate miiting.

„Muidugi!“ vastas Droll hirmitades. „Tore kelder, iselaabilisem maailmas, sest ta seisab lae all.“

Ametnikud pilgutastid üksteisele silmi, nagu oleksid nad ütelda tahtnud: see mees näib tõepoolest loll olewat!

„Aga o. tdeste nii,“ kõneles Droll ekstatamata edasi. „Wõin teile ka ütelda, et selles ruumis eestajulik tord waltitseb. Seal seisawad minu salapaberid — see on minu arhiw. Mis te arwate, kui teid lasen tord sinna sisse waadata!“

„Teie näitate meile seda ruumi filmapiilt!“ tähistas teine ametnik.

„Nagu teile ette kirjutatud, peate teie wiisakat tooni tarwitama,“ tähendas Droll hirmitades, „aga mina ei taha teile etteheidet teha, sest ka politseinikul läheb wähest kops üle maha. Aga seda kellert ei wõi ma teile näidata, kõige paremasti tahtmise juures! Wähest ainult wäljastpoolt, sellega saats juba hakkama. Sisse minna teie sinna ei tohi. Siis teeksite seal kõik korratuks!“

„See on meie asi!“ rahustas esimene ametnik.

„Noh, siis olge nii lahke!“ ütles Droll jahedalt, wõttis fessi peast ja tegi oma paljale pealaele ringi, nii suure kui pühapaiste.

„Siin see ruum seisabki!“ Politseinikud taganesid. Esimene katjus naeratada, teine urises: „Wana narr!“

„Ma hoiatan teid,“ ütles Droll südiste ja tõstis sõrme ähwardades kõrgele. „Hoidke haawamise eest. Teie ei seija mitte § 51. kaitse all.“

Politseinikkudele ei jäänud wiimaks muud üle, kui laududa, et läbiotsumise asjatuseft ülemusele teatada.

Kui nad ära läksid, tõusis Droll üles, kohendas õõkuube ja kõõbedas liip-laap, liip-laap pudeli juure, mis ametnik seina äärde wisanud. Pudel oli wistamise puhul praakatanud, nagu oleks ta katti läinud.

Aga katti ta ei olnud. Seda nägi Droll suure rahuldamisega lohe. Kuid sellega weel mitte rahul, pistis ta sulwarre pudelikaelast sisse ja hoidis pudelipõhja teises käes. Lahkes sawitorus peitus mõtterikas mehhanismus, mida pudelikaelast warjatud keelelise abil sai wälja wõtta. Selles oli kolm paberit.

Riisuguste paberite kogumist toimetas Droll spordina ja ostas neid kohtupoolt tagaawetud inimeste kaitseks hästi tarwitada. Kõigis Berliini kurjategijate kõrtfides tunti ta pudelike huwitawat sisseeadet. Igaüks, kelle jalgade all Sakamaa pind kuumaks läks, põõras wäitse, „kohtunõunik“

Drolli poole. Ja tema aitas kõi üle piiri, kes seda aga joois. Seft tema seisf lohtutega õige waenulifel jalal.

Ules kümne aasta eest oli ta Berliini üks otftawamateft adwokatidest olnud ja ta tegewus oli üle terwe Saksamaa ulatanud. Seadest tagajärgebest ülemeelikust tehtud, oli ta ainult ihe korra tarwiliku etteaatufe unustanud, mille tagajärjel ta lohe walewande pärast süüdistufe alla oli wõetud. Terwe oma warandufe oli ta § 51. kaitstes kaotanud. Ja nüüd istus ta juba kahelja aastat „lõlli lohtunduni-luna“ Barnimi nulltsal, aga ta tegewus ulatas üle terwe maailma.

Need asjaolud ja tema iha järjekindlalt mõelda olid temast eht anarhisti teinud, kel ainult paberiga täidetud pudelid pommideks olid. Muudu oli ta lõbus, naljakas mehikene.

Ta pani pudeli kinni, seadis ta endisele kohale ja hakkas uueste lehte uruma. Kurjategijate ja kuritegude üle oli tal ihe oma arwamine.

Ruid warsti ekkitas teda jällegi koputamine usse taga. Kusse peale ilmus pill, walge habemega mees, keda Droll weel iial enne ei olnud näinud.

Tulija oli Karl von Gontarp.

„Mis asi ajab teid minu juure?“ küfis Droll ülestdusmata.

„Uks pärandufe asi,“ wastas Gontarp naeratades.

„Siis olete ekkiteel!“ ütles Droll terawaste. „Peate mõne minu endise ametiwenna poole pöörama. Niisuguste lodanliste asjadega ei tee mina tegemist!“

Wastufena andis Karl von Gontarp talle Meirik Labdoni testamendi arakirja kätte.

„Meirik Labdon!“ hüüdis Droll ja tõusis lohe ülles. „Muidugi, see mees on minu abitarwitaja. Olge nii lahke, istuge!“

Gontarp istus.

Droll luges tõuswa tähelepanemisega. Lugemine tegi ta soojaks. Ta wõttis fessi peast ja silitas pealage. Itta rutemine lendasid ta silmad üle ridade.

„Asjad Jumal!“ hüüdis ta äkiliselt. „See on ju mutnasooline. Need on ju suuremalt osalt minu enda ideed, ainult pifut silitud, pifut luulelisef, minu arust natufe pehmemeelesed. Rust teie selle dokumendi saite?“

Nüüd jutustas Gontarp. Droll segas teda tihti küsimistega.

„Ja muidugi, ja muidugi!“ hüüdis ta wiimaks. „Selle afundufe põhjendame wiibimata. On wiimane aeg lohtu kõrwaldamises. Meie wõtame tema käest kurjategijad ära. Kohtunifud suuregi igawufe kätte wõi tehku oma elufe meeleheitmises ots peale. Plaani sel ofal pole kõige wähematti takistust. Meie bürood torjawad kurjategijad kokku ja saadawad afundufesse. Seal käitufe nendega kui mõistlikkudega limber. Mit peab see olema, seft iga kuritöö juures on seltskond siidi. Kuipaljud olen ma juba üle mere saatanud, kellest seal tublid poisid said! Meirik Labdon ütles: Seesmine headus! mina ütlen: wälifed olud! Ruid see on üks worst kõi! Meie wõtame neist ära kuritegudeks wõimalufe, kuna nad õnnelikust teeme. See on terwe kütmufe siis. See on minu arust lihtsalt riigi seesmine idealne kord. Niid aga tuleb suur kütmus: missugufeks tuleb teha riigi wälmine olu? Mis Meirik Labdon ütles, seda on wähe ja minu arwates on see ka wilbak. Tema tahab, maa ostetagu Matto Grosso ja Grao Para riigi käest. Ma mäletan, et ma ju seekord, kui teda siin omas paberihunikus paar päewa peitfin, tema arwamise wastane olin poliitika asjus, mida niisugufes kurjategijate riigi tuleb ajada. Siin aitab ainult wõimus, wägiwald. Siin on Meirik Labdoni headus tõi puru!“

„Mina hoian tingimata Meirik Labdoni arwamise poole!“ wastas Gontarp tõsifelt.

„See ei tee midagi!“ ütles Droll südiiste. „Minu häid põhjendust ei wõi teie tähelepanemata jätta. Seft teie, kui selle testamendi täitja, peate realpolitikat ajama ja ei wõi fantast — unistaja — olla. Ütleme, teie wõtate Binneburi nõmme, et sinna suurt kurjategijate seltskonda terwest maailmast elama asetada. Mis sünnib? Terwe kari aetatse üle piiri! Ja täie õigufega, seft ükski korralik riik ei wõi

sesta lubada, kui ta ihe ei taha hukka minna. Mina saan wäga hästi aru wähest Saksamaa ja Brasilia wahel, mis wiimane kõige wiletsamine waldsetud riik maailmas on. Aga põhjusedõttelikult ei muuda see asja. Ainult üks abindu on Binneburi nõmme arawõitmises ja kinnipidamises: nimelt kurjategijad hammasteni sõjariistu panna ja Saksia sõjawäge lüüa. Selle filmapilguga saate teie poliitikut ka ifeseiswaks. Ilma poliitilise wabadufeta jääb see afundus kõige paremal juhtumisel ainult huwitawaks katseks, mis mõne aasta pärast ainult weel paberil alles on ja küps on ainult herradele ülitooli profesforidele.“

„Ütleme, et see nii oleks!“ wastas Gontarp, kes tähelepanelikult oli kuulanud. „Aga siin pole juttu Binneburi nõmmeft, waid jutt on Brasilia poliisest metsamaast, mida ta geografilise ifeseiswufe poolest meres seiswa saarega wõiks wõrelda, sellest weel illegi täib. Niikaua kui meil naabrid puuduwad, wõime ka takistufeta edeneda. See on wabadus, mis meile tarwilik on. Juba nüüd wälifepoliitika sihtjoonest ära määrata, näib minu arust warajane, ifegi tarbetaw olewat. Kas meie Matto Grossoaga eht Grao Paraga ühte kiitume wõi ifeseiswa ofariigi Brasilia sünnitame, wõi tunnistame enda ihe pärast alles ifeseiswaks, see oleneb peasajalikult meie seesmist arenemisest. See arenemine aga on, niikaua kui mina afundufe eesotsas seisan, ainult rahu.“

Droll jurus huuled kokku ja nihutas pahaselt pead.

„Peale selle,“ kõneles Gontarp tungiwalt edasi, „jätate teie Öduna-Amerika riikide poliitikalise jume hoopis tähelepanemata. Seal pole poliitil muud kui era-asi. Raha teeb seal kõi. Kui meile Brasilia wälifus enam ei meeldi, wiime ta oppositsiooni eht wastastinna riigitüüri juure. Rahaga, mis meil on, wälifeme terwe Brasilia üle, kuid tarwitame seda jõudu ainult niipalju, kui testament nõuab.“

„See on efmene wiiga!“ hüüdis Droll wahela. „Kelle käes wõim on, see peab seda ka täiel mõedul tarwitama, muudu kaotab ta selle ära. Teie tahate Brasilia üle wälifeda ilma suurtükideta? Aga mis teete siis, kui Brasilia suurtükid Tropajozit mõõda ülles tulewad?“

„Meie maa on arawõitmata kindlus!“ ütles Gontarp taqast. „Wäike asi on Rio Beabot puude maharaiumise abil kinni panna. Soos seiswat tammi on weel kergem dänamibi abil purustada. Waenlase wastu, kellele kallale ei saa minna, on ainult üks sõjariist — sõbralik kokkulepe.“

„See käll!“ andis Droll järele. „Et ote tarwis, et lohe algufes kahels waenulifeks erakonnaks jaguneme. Katume siis sõbralikult kokku leppida. Teie arwamises peitub täesie midagi meelitawat. Aga mind wana rebast teie august wälja ei meelita. Katfuge kord seal õnne, mina jään efitfja Rio. Wõtan Berliini büroo juhatusfe oma kätte.“

Ariasjad õendati ruttu. Drollile määrati pangas miljon krediti ja anti mõned kirjad Libertade hotelli jaoks. Pead raputades silmifses ta allkirja: Meirik Labdoni testamend.

„Teil nime ei olegi?“ küfis ta illatult.

„Soowifftin siin Berliinis tundmataks jääda, lihtsalt iistlistel põhjustel!“ wastas Gontarp. „Minu nimi ei puutu asjasse.“

„Wäga hea!“ hüüdis Droll ja kõõberdas ihe oma pudel juure. „Ma rõmustan, kui teid saan aidata. Mul on siin suurepäraline Wene pafs — Dr. Bogdanowi nime peale. Märgid lähewad karwa pealt kokku. See mees sai wiimase pogrommi eht rüüstamise puhul Rishnerwis surma.“

Gontarp ei tahtnud paberifsi wastu wõtta.

„Wõtte ta igaks juhtumiseks kaasa!“ küis Droll peale ja pistis passit ta ülikuue taskusse. „Paritud ilmas peab inimesel nimi olema, kui see ka walentini on.“

„Teie ei tule siis mitte minu seltsis sinna?“ küfis Gontarp ja lahmas läbära järele.

„Tulen, aga hiljem!“ ütles Droll ja tähendas oma põlwe peale. „Siin peitub mul üks wana duellikuul. See peab enne wälja tulema. Pealegi on reis mulle, awalikult helda, alles raste. Pärastpoole, kui teil merega juba ühendus on, sõidan ma lõbusaste toredate kortpaatide abil Tropajozit mõõda ülles ja imestan teie tagajärge. Seft on ju wõimalik, et teie asi rahulikult edeneb. Ruid see wõimalus

on nõrk. Minus asi, mis teie heats efiotfa teha wõin, on see, et teile sinna aegajalt sündsaid inimesi saadan. Kõige pealt on teile tarwis käsitöölisti, põllumehi, tehnikusi, ühe sõnaga töölisi. Toredate kurtategijatega ma teid esiotja ei tülita, kuigi nemad seal intelligenti aset wõiks täita."

Reegi koputas jälle uulse pihta.

"Sisse!" hüüdis Droll ja pistis testamendi, tšhetiraamatu ja kaardid tasta.

Sisse astus mees, kel mingisuguseid iseäralikke tundemärke polnud.

"Tere tulemast, Franz Wochmann!"

— hüüdis Droll nähtawa rõmuga ja andis tulijale kätt. "On sul lusti Brasiiliasse minna?"

"Mis pean ma Brasiilias tegema?" wastas mees ja riivas Gontarpi umbusaldlikult.

"Seda kuuled, kohe, pois!" seletas Droll. "See herra tahab nimelt seal ilusaj maal asunduse kommunistlikel alusel luua. Sinu oled päris nihkiline ja sellepärast on sinu neetud lohus oma wäärustuslikest jõudu hinnata selle idee teenistusesse anda."

"Kui see aga pettus ei ole!" naeris teine põiglikult.

"Urge pange temale seda pahaks," pööras Droll Gontarpi poole, "tema on alles natuke metlik. Tuleb nimelt Moskwa. Seal on wõimata tema mõtetega elada. Ka Berlinis ei tunne ta ennast õnnelikuna. Mu armas pois, on tõeste kõige parem, kui Riiosse lähed. Kuid ära unusta kaasa wõtmata sõpru, kelle seltsis sa kohwimajas aega surnuts lööd. Säh, wõta ja koo!"

Franz Wochmann wahtis kohmetult wäljaantud 2000 tšheti ja kaardi peale Libertade hotelli jaoks, mis Droll tal-
le pihku surus.

"Jah, nüüd lähed asi tõsiselt," muheles Droll; "nüüd pead ja näitama, mis see ilmaparanduseplaanides tõstt on! Keelge töötada on palju kergem kui käega. Asi ei ole nimelt sugugi pettus, kuigi ta alles saamas on. Aga see'p see ongi, mis sind just äritama peaks. Ja kõige huwitavam selle juures on: Selle asunduse elanikudets saawad ainult tõsiselt kurjategijad."

Franz Wochman tujatas sõna "kurjategija" kuuldes, nagu oleks keegi teda nõelaga torganud, ja tahwatasa.

"Mis sul on?" naeris Droll lõbusaste. "Teie wene-lased olete ju oma seaduste mõttes kõik kurjategijad. Wene-maal on juba rewolutsioniline mõtegi karistatav, nii siis seisab iga wenelane alati ühe jalaga wangikojas ja teisega Siberis. Aga mille lest-europlastele, olete teie omelti üsna tublid poisid, kuigi teil mõnikord mõni pommitene sõrmede wahel plahwatad."

Wenelane silmitses nüüd Gontarpi.

"Asi on nii," ütles see ja nikutas pead. "Ma ütlen teile seal teisel pool merd tere tulemast."

"Ja jah, mu pois!" kinnitas Droll. "Asi on nii. Saada nad kõik minu juurde. Nad kõik saawad prii sõidu üle mere ja kaardi Libertade hotelli tarwis."

Franz Wochmann lahkus kählu.

"Suwitaw mees," ütles Droll Gontarpile ja tegi jälle esimehe pudeli kallal tegemist. "Tema õige nimi on Mihail Sõlluwoi ja ta on Wene üliõpilane. Juba tardedar! Siis nimetas ta ennast Bernhard Kõhnik. Aga see pais oli talle liig hea. Mina andsin talle Saksa oma Franz Wochmanni nime peale. Sel mehel on idealid ja sellepärast armastan ma teda."

Gontarp waatas huwitatult kudas Droll pudeli mõtte-riika mehanismuse awas ja jälle kinni pani.

"Ja jah," naeratas Droll paljuiltewalt. "Minu tegemus on pisut iseäraline. Paljud ütlevad, et ta ei kõlba. Aga mina trööstin ennast sellega, et oma praktika läbi niisuguse

Parlamendi walimised Jaapanis. Seel walimistele.

mehe nagu Meirik Labboni ära päästsin. Kõhus, õige-mine justiz, on seltskonna wähjahaigus. Mõndanimetatud inimlik õiglus tuleb ära kaotada, sest et ta õigele justizile wastu nägu lööb. See on paradokson, aga ialgi ei olnud ütski paradokson õigem kui see. Eetikaliseit seisutokhast pais-tab justiz minu aruist täitsa kõlbmata olewat. Jga inime-ne, kes tahab teie peale õiguse põhjal lohut mõista, on lihaksaaanud kõrgelepiitõdja. Jga inimlik kohtunik on kri-stalliseritud wõimatus — nonjens. Niipea kui ma seda tunda jain, ei wiitwanud ma minutitki, ennast kohtu käünte wabelt päästmast. Minu täielik meelendrus on selgeste tõestatud, mul on see must walge peale, et ma paranda-mata, et, igawene nõrgameelne olen. Ja sellejuures on mul Berlinis wõimalikult kõige selgem pea otsas. Aga mis pit-sariga ehitud kirjasa seisab, selle wastu ei mahtja waielda. Niisuguse paberit nimi on jahitunnistus. See paber taskus, wõin teha ja tegemata jätta, mis ise tahan, ilma et tar-witjeksin karta trahwi alla langemist. See on idealne sei-suford. Minu elu on selge tunnistus, et justiz üleawune ja kahjulik on. Ainult teistele ei tohi ma tardedawaks saada, sest siis pistawad arstid mu hullumajasse."

"Teie wõitlete justizit wastu siis iiklikul põhjustel?" küsis Gontarp.

"Kord oli see küll nii, nüüd mitte enam." wastas Droll. "Nüüd töotan ma ainult üleülistel põhjustel ja aitan kõik, kes soowivad, oma paberite abil üle raja. Nii puhastan ma Saksamaa kurjategijatest. Neid kutsutakse kurjategijateks, aga mina ütlen: jeda nad ei ole. Ja Meirik Labboni testamendi põhjal ei tarwitse ma neid ka enam laialt saata. Nüüd saadan ma nad Trapajozi ligi-dale, kus nad paradiiis wõiks elada. Aga kes paradiiis elab, ei ole enam kurjategija. Seal seadusi ei ole, sest üksi seadused teerwad kurjategijaid. Mina olen kindel, et meie asundus kümne aasta pärast maailmale walguselt saab. Tulewiku poliitiline program on anahja. Tema on uue inimeseõu religion eht n. n. usutunnistus."

Witimesed sõnad ütles ta otse prohweti waimustusega.

Gontarp waatas asja peale teisest küllest.

"Teie olete juba jälle tulewiku juures," ütles ta rahu-likult, "aga teie ei pane olewiku rastusi lähele. Waru-kast ei jaa niisuguseid asju mitte kututada."

"Lühil asi!" tõrjus Droll. "Meie põhjendamise asunduse. Kus on siin rastused? Mis mormonlastel soolajärwe ääres waimlike tujukuse tagajärjel lorda läks, ei peaks meieaja inimestel wõimalik olema, kui meil pealegi õskuslike abinõud ja raha käes on? Ei, mitte olewikus, tulewikus pei-

tuvad hädaohud. Niipea kui teil raskusi on, saate mulle telegrammi. Ja ma tulen kohe!"

Rätt pigistades lahkusid nad.

Kui Gontarp tund aega hiljem põigiti üle Potsdami platsi läks, juhtus talle äkki ta endine ametiwend Dr. Casar Schröder wastu, kes kohmetades kõrwale pööras.

Gontarp silmitses teda rahulikult, nagu seisaks mõni võeras tema ees.

"Herra von Gontarp!" hüüdis Schröder ällatult. "Teie olete juba jälle tagasi?"

"Kelleks te mind arwate!" wastas Gontarp jahedalt.

"Wabandage!" kõgeles teine kohmetult. "Aga teie olete kangeste herra v. Gontarpi laadi."

"Pole mulle sugugi uudis!" wastas Gontarp ja jättis ta seisma.

Dr. Schröder waatas talle kohmetult järele ja ei unustanud juhtumist sõpradele teatamata.

Gontarp aga läks Müitri uulitsale wäiksesse hotelli ja kirjutas teatelehele Aleksander Bogdanow.

Kokku juhtumine Dr. Schröderiga tegi talle selgeks et ta lausis ei wõinud Berlini jääda.

Üsna mõõdaminewalt mõtles ta Willburg Franki peale. See oli wõitnud. Aga ta ei tahtnud teda otsima minna. Tema elu oli seft saadit inimesesoo pärast.

Järgmisel hommikul sai ta Hefekielilt telegrammi. Selles teatas must mees, tema olle Joe Greeni leidnud ja katskümend tahtwat tema seltsis Brasiiliaesse minna.

"Büroo sisse teada, siis edasi New-Yorki!" kästis Gontarp telegrafi teel tagasi.

VI.

Brasiiliaesse!

Aurulaew, "Printsess Alice" oli Southamptonist juba kolme päewa tee eemal, kui Londonis leiti, et keegi St. Maloist ärataranud kurjategija Joe Green, kes ennast ka James Wilsteriks nimetas, selle laewa peal wiibis ja nimelt weel terve karja teiste sarnaste seltsis.

Londoni politsei, kes teiste reisirjade eest kartis, saatis kõige esimesse peatuskohta — Sportosse — pikema telegrammi, et kapten asjalugu teats. Peale selle anti Prantsuse walitsuse poolt palwe Joe Greeni kinni wõtta ja tagasi saata. Kõll oli kõigepealt katsetud kaptenile asjalooft traadita telegrafi läbi teatust anda, kuid paha ilma tagajärjel ei olnud sellest midagi wälja tulnud.

Mees, keda Joe Greeniks ehk James Wilsteriks nimetati, pidas ennast "Printsess Alice" peal laimataks üles. Tema istus oma labelkümme seltsimehe seltsis sõõgisaaliks pika laua juures. Kõil teised tundsid tema wastu aukartust, seft tema kätis neist üle ja hoidis neid ohjas. Paha ilma puhul oli sõõgisaal ainult nende tarwitada. Kapten oli silmal, teised reisirjad olid kõil kajutites merehaiged.

Joe Green, ehk James Wilster, tellis wahuweini ja andis stewardile märku, et ta wälja lähets.

"Herrad!" hüüdis ta, kui nad üksi olid, ja tõstis klaasi, pani selle aga kohe jälle lauale ning silmitses Little Pipet, wäikest, sirget, mustajuukeliseit poisit, kes siamaani kaupluste-wargana tegew oli olnud. "Inimene, ludas sa jälle klaasi kätte wõtad! Olen sulle juba lord ütelnud, et tahest, kõige enam kolmest sõrmest kull on!"

Little Pipe punastas ja parandas oma sõrmehoidmise kohe ära.

"Herrad," kõneles James Wilster edasi, "see teeb mulle südames walu, kui näen, kui wähe teil wälimist kulturi on. Sisemisest ma weel ei räägigi. Bob sõi eila kala terasnoaga!"

"Araneetud!" hüüdis Bob ja tegi õnnetu näo. "Araneetud stewardid olid mulle taldreku kõrwale kolm kahwit, kolm nuga ja kolm lusikat pannud. Kudas wõisin ma siis dieit teha!"

"Sis silmitse mind!" õpetas teda James Wilster. "Nagu mina teen, nii on õige. Ja teie, teised, pidage seda ka silmas. Sinul, Stan, on jälle küünealused mustad — see ei kõlba. Igaühel teist on herra riided seljas, sellepärast peate ka herrad olema. Ja sina Gordon, oled täna oma habeme

ajamata jätnud. 24-tunnine habe ja sabakuub — need ei käi kokku. Waata Tommit, tema teab, mis kõlbab ja mis mitte!"

"Ja muidugi," kinnitas Safe-Tommi ja silitas järgirinna heas meeles silebaks. "Tariwis ainult filmad lahti hoida, siis on kohe teada, mida wõib ja mida ei wõi teha."

Ja ta tõstis klaasi asjatundliku näoga üles. Tema oli nimelt Londoni kuulsam rahakapipurustaja ja kõige osawam tasuwaras.

Nad lõid klaasid hea ühesõidu terwiseks kokku, lätsid siis suittetamisesaali ja mängisid seal natuke.

Järgmisel hommikul wiibisid nad kap Finisterre kohal ja ilm läks selgeks. Teised reisirjad ilmusid jälle laewalaele. James Wilster silmitses iga oma seltsimeest ükstitult ja näis tagajärjega rahul olemat.

Gordon oli enesel lastnud habeme ära ajada, Stanil olid küünealused walged ja mõlemad piidusid wiisakad olla. Nad istusid promenadidekil pikkadel toolidel ja piidusid wõimalikult tarka juttu puhuda.

Rorraga ligines ülemsteward, kätis otsides siia-sinna ja tegi üsna meeleheitliku näo.

James Wilster märkas kohe, et midagi sassis oli, tõusis üles ja astus tema juure.

"Mida te otsite?" küsis ta.

"Eila on üks prilljandi-kaelaehe kaduma läinud," wastas ülemsteward. "See on Brasiilia ministriproua oma. Ta asub promenadidekil toredas kajutis. Wäärtus seitsetuhat naela."

"See proua oli wäga ettewaatamata, kui seda ehet omas kajutis hoidis," wastas James Wilster. "Ta oleks pidanud selle laewa kasjameistri kätte hoiule andma."

Tema wõtab meie laewalühijuse kahju eest wastutuse," lausis ülemsteward murelikult, ja tema mehe mõju-rikka kõha peale waadates peame ta kahju kinni maksma."

James Wilster istus Safe-Tommi kõrwale ja silmitses tema pikki, peeneid käsi.

"On kaduma läinud kallid prilljandi-ehed!" ütles ta siis üsna pealiskaudselt.

"Seda wõib juhtuda!" wastas Safe-Tommi, ilma et filmigi oleks pilgutanud. "See kullus wististe üle parda."

Natuke aega walitses siigaw waius.

"Poisid!" ütles James Wilster tasa, ega kindlasti.

"Mina ei soowi, et sin laewa peal weel midagi üle parda kukub. Kel raha on wäliselt herra olla, selle kohus on seda ka seesmiselt olla. Üks ei ole raskem kui teine."

Kell wiis pärast lõunat heitis "Printsess Alice" ankrud Leiwecsi sadamas wälja. Agent tuli laewale ja andis kaptenile pikema telegrammi ära Londoni politsei poolt. See kohmetas ja pistis telegrammi tasku. Kaks tundi kestis kauba wäljaladimine, siis winnas laew ankrud jälle üles ja läks uueste teele, et järgmisel hommikul Disjaboni sadamas uueste peatada.

Pärast lõunat, mis seekord enam kui tund aega hiljem anti, lastis kapten mehe, kes ennast Joe Greeniks ehk James Wilsteriks nimetas, ülemstewardi läbi enese juure paluda.

"James Wilster, mina pean teid wangi wõtma!" ütles kapten tõsiselt. "Teie olete St. Malo wangikojast ära põgenenud ja Prantsuse walitsus nõuab teie wäljaandmist."

James Wilster istus rahulikult sohvale, ilma et kapteni palwet oleks oodanud.

"Minu nimi pole mitte Joe Green, ka mitte James Wilster," ütles ta ja pani suurisugust üle jala teise peale. "Mina olen lord Russel."

Kapten tegi üsna imestanud näo ja luges telegrammi läbi, kus tundemärgid selgeste kirjast seifid.

"Ärgepõigegel!" ütles ta enam kohmetult kui pahaselt. "Ma soowitsin asja ilma kärata toimetada. Disjabonis annan teid politsei kätte. Peale selle on teil sin laewal weel 20 kurjategijat, kelle abil teie Brasiilia kawatsete suuri kelmust toime panna."

(Järgneb.)

Ristilöödud Kristuse kuu.

Roland Pertvi jutustus. Tähtinud —Im.

Lord Louis Lewis jõudis õhtul Sozi oma sugulase, elatanud Mary Elisabeth Bryani, palme peale, teda ta viiekümnenda eluaastast saadit ei olnud näinud. Surmalähedust aimates avaldas wana naisterahwas soowi, teda, kui ausat ja omatäsupäidmata inimest, oma hooletanbjats nimetada.

„Dlete teie Louis Lewis?“ küsis luitunud näoga wäike, keshaline naisterahwas, kes talle koputamise peale ukse awas, umbusliikult.

Louis kumardas, ja naisterahwas lühas juurde:

„Mina olen Lavie Brucker, miss Bryani seltsinaisterahwas.“

Läbi pimedat koridori wiis ta nõrgalt walgustatud tuppa.

„Noh sõititegi siia! Minge teie ära, Brucker. Noh!“ kostis pimedast nurgast wärisew hääl.

Kõrge leeniga tugitoolis istus wäga wana naisterahwas. Tema sügawate kortfudega läbi-põimitud nägu avaldas harilikku rahulolematust. Peas oli tal pitsidest tanu. Ta istus lihtumata, ainult filmad pildusid tal igasse külge pikust.

„Istuge! Istuge ometi! Kui te niiviisi siin seisate, erutate minu närwisi.“

Lord Lewis wõttis waitides istet. „Ma suren ülehommene,“ wadistas loby edasi. „Raha ma järele ei jäta, sest ma elasin terve oma elu aja lähesaja naelstrelingi suurusest aastastest paukist ära, ja nii ei tarwitsse teie niuwäga wistakaks olla — kasu sellest midagi ometi ei ole.“

„Wõned on loodud wiisakad,“ wastas lord Lewis haawatult, „kuna teised jälle koguni teist-sugusteks on loodud.“

Miss Bryani hakkas naerma.

„Wäga hea, wäga hea! Süüid aga kuulate mind. Ma suren õigel wastu teistnädalat ära. Ma tunnen seda sellest, et minu jõud iga õhtuga kahaneb. Teie müüte terve minu waranduse ära. Saadud summa määrän ma katkümmeend naelstrelingi matuste peale, kuna ülejäänud rahaga, hauasammas tuleb muretseda.“

„Seate, Mary,“ sõnas lord Lewis, „matusteks on sellest liig wähe, hauasambats aga liig palju.“

„Seda fellepärast, et minu sugulased kallid matuseid ei näe, hauasammas aga saab neid alati erutama. Ka teil on wististe kahju, et ma teile oma warandust ei jäta.“

„Armas sugulane,“ sõnas lord, „mul on rohkem, kui mul waja läheb. Siiski arwan ma, et teie tahmine wähe au teeb.“

Miss Bryani kortfutatas nina ja tegi mingisugust häält, mis naeru pidi tähendama.

„Ma armastan teid, Louis,“ ütles ta. „Äsfinda teie julgete mulle wastu hakata. Teised sugulased kardawad mind. Rumalus! Ma ei armasta argpütsa ja ilalattu-jaid. Louis, ma pärandan terve oma waranduse teile.“

„Mul ei ole õigus teda wastu wõtta. Pärandage ta parem oma seltsinaisterahwale.“

„Mis weel! Tema on kõigist kõige armetum. Nelikümmeend aastat on ta minuga elanud, ja terve selle aja jooksul pole ta mitte kordagi mulle wastu hakanud. Ma näitan teile, mis sugune ta on.“

Lavinie kortfutatas korraaks otsaesist, ei lausunud aga sõnagi.

„Brucker!“ ütles wanaeit. „Teie olete lollpea.“

Lavinie kortfutatas korraaks otsaesist, ei lausunud aga sõnagi.

„Mary,“ segas lord ennaist wähele, „minule ei patu niisugune etendus wähematti lõbu.“

Naisfolbat Botshkarowa. Esihese naiste surmapataljoni afutaja.

Miss Bryani nägu läks pahaseks.

„Teie wõite minna, Brucker.“

„Ta on tdeste ingel, kui ta nelikümmeend aastat niisugust ümberkäimist wälja on kannatanud,“ tähendas lord Lewis.

Kui ta koju sõitis, et järgmisel päewal sinna tagasi pöörata, sõnas Lavinie talle aralt:

„Lord Lewis, ma tahaksin ristilöödud Kristuse kuu, mis wõerastetoas ripub, ära osta. Nagu te teate, olen ma katoliiklane. Nelikümmeend aastat olen ma selle kuu ees palmetanud. Ma annaksin tema eest kuus naelstrelingi ja wiis shillingi, mis ma palgast kokku hoidnud. Ma sain wiisteistkümmeend naelstrelingi aastast palka.“

Jah, lord mäletas seda imeilusat elewandilust walmitatud kuu, mis ristilöödud Dnnistegijat kujutas ja mille küljes haawade kohad tilluleste rubinidega, mis nagu weretilgakafesed wälja paistsid, ära olid tähendatud.

„See kuu,“ ütles ta, „maksab mitu sada naelstrelingi.“

Lavinie ei wastanud midagi, ainult pisarad ilmufid ta filmariipsetele. Lord surus tal liigutatult lätt ja sõitis minema.

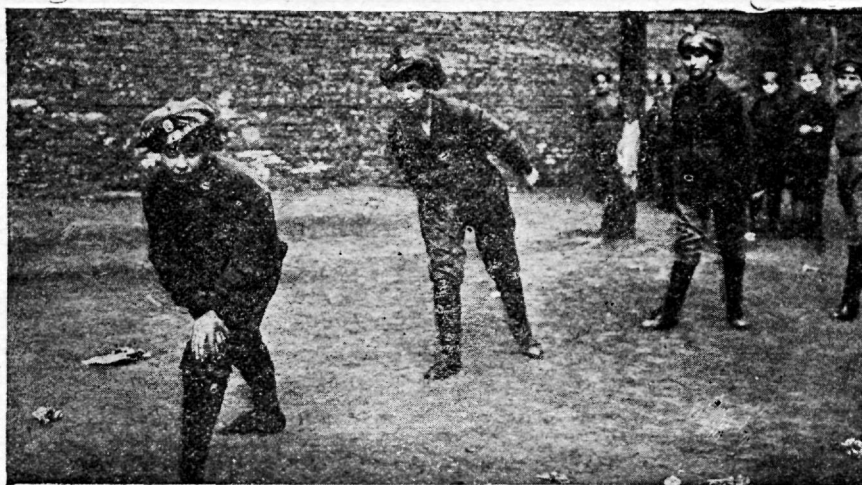
Järgmisel päewal tagasi pöörates nägi ta, et miss Bryani itka jõuetumaks ja jõetumaks jäi.

„Miss Mary,“ sõnas lord, „see oleks wäga ilus teie poolt, kui te ristilöödud Dnnistegija kuu oma seltsinaisterahwale kingite.“

„Hm!“ oli wastus. „Seda ei tee ma mitte mingil tingimisel.“

Sellamal õhtul pööras Lavinie wanaeide poole järgmistele sõnadega:

„Miss Bryani... mina... lord Lewis ütles, et lõit

Raiste surmabataljonis Esheharda mäng wabadel tundidel.

Madrus.

Sull nagu rüfesele minnes,
teeb uulitsal ärewal,
kain õhtu ootel, waatlen.
Meel murtub aja all.
Ea tuli madruse r'ides,
üks lihtne inglane,
nii rahulikult jäi seisma
ees waateakende.
Ea näkku loitis tuli,
seis waatlew, rahulik:
lord olnud tal ka mure,
turb kauge minewit.
Mees seisib tulekumas,
kui tutaw nagu tal. —
Jään õhtu ootel, waatlen —
kõit unub waate all.

Rändaja tütarlaps.

asjad ära müüakse... ja ma tahaksin küsida... see risti-
lõbbud Kristuse tuju... Ma tahaksin teda nii heameelega
ära osta... Mul on tuus naesterlingi ja mõned shillingid...
Kuju maksab rohkem... aga... ehl... annate teie mulle tema ka selle hinnaga."

"Teile, Brucker? Eliste!"

"Wäga lah'u," sõnas Lavinie, "ma annaksin tema eest kõit, mis mul on."

"Ma ei taha mitte, Brucker, et te täna õffels majasse jääsite, sest et ma teie järele walmata ei suuda. Siin on teile üks shillingi. Saate õõ kusagil mujal mööda, hommitul aga tu'ge tagasi."

"Mis Bryan, ma..."

"Wõtte tarwilised asjad kaasa ja minge."

Harjunud wiisil kuulas Lavinie sõna, aga asju tõlku pannes hakkas ta nutma. Enne äraminekut astus ta magamisetuppa.

"Mis teil seal paki sees on?" küsis wanaeit.

"Õõ tanu, seep, hart ja tamm."

"Ja muud mitte midagi. Tehtke pall lahti."

Lavinie huuled hakkasid wabiseema.

"Ei. Ma ei taha teda lahti teha."

"Mis te räägite?"

Seal teadis tawaga tagasihoidud wiha äkki wallale, ja Lavinie wabisevatelt huultelt tuli terve rida etteheiteid kuuldawale. Lavinie Brucker, on teenija, ja kõneles korraga nagu waba inimene.

"Olgu Jumal teie wastu armuline, kui te seda ära olete teeninud; lõpetas ta ja jooksis minema.

Miss Bryan waitis, ainult filmades wälkusid tal jädemed.

Kui alt üks finni oli läinud, ronis miss Bryan wae-waga woodist wälja ja komberdas kirjutustlaua juurde. Ta naeris ja hakkas midagi kirjutama.

"Nüüd aga," sõistas ta wiimaks, "on seda waja ka ära linnitada."

Ja kella haarates komberdas wanaeit poolawatud atna juurde.

Lord Lewis oli wõderastemalast wälja astunud, et lõunapõõgi järele wälkelt jalutuskäitu ette wõtta. Seejuures juhtus ta wanaeide majast mööda minema. Sinna lõudes kuulis ta kellatõlistamist ja nägi atna juures miss Bryani.

"Minu Jumal! Mis tee siin teete?"

"Louis!" hüüdis wanaeit. "Misfugune õnn! Astuge kõse. Ronige alnast, ma ei suuda teile uft awada."

Lordil ei jäänudki muud üle, kui alnast sisse ronida. Miss Bryan komberdas nõrtehes woodini. Seal sai

ta mingisugused frambid ja wapustused, mis lordi ära kohutaksid. Seda märgates sõnas wanaeit suure waewaga: "Dole midagi, Louis, mina ainult naeran." Selle peale küsis lord temalt, mis asi talle nii suurt headmeelt sünnitanud.

"Nimelt see, et Lavinie Brucker jälle elule ärtas... ja ta jutustas lordile Laviniega juhtunud loo ära. Siis aga sõnas ta, itta enam ja enam nõrtehes: "Paber... on... kirjutustlaua peal... lugege ta läbi, Louis."

Lord luges kirja tats korda läbi. See oli miss Mari Elisabeth Bryani testament, mille järele kõit waranduse müügist saadaw raha Lavinie Bruckerile määrati. Suurde oli liisatud, et enne waranduse müügi lõpetamist pärija testamendist wähematki teada ei tohi saada.

"Mary, soowin õnne."

"Kinnitage allkiri ja peitke testament ära. Ra jutustage talle, et ma naerfin. Mõistate? Nüüd aga minge ja tulge homme tagasi... Hommeni ma enam ei ela. Rahatotis on ulse wõti, wõtte see kaasa..."

Wanaeide nagu oli finitas-hall.

Wõtit wõttes märkas lord, et rahatotis weel üks kolmepenniline raha, taktine riidestast, mõned perimutrist nõõbid ja wana kirjamart, olid.

Ta soowis oma sugulasele lahtelt head õõd, aga wanaeit ei wõtanud enam selle peale. Lord läks tasakesi wälja, et arsti kutsuda.

Kui ta miss Bryani magamisetuppa arstiga astus, oli seal kõit waitne.

"Ea on surnud," sõnas arst.

Lord jäi terweks õõks majasse. Sommitul tuli Lavinie.

"Ma kartsin, et see nii läheb," ütles naisterahwas. "See on minu süü; kõige halwem on aga, et ma seda ei tabetse. Ja kui ta ka elus oleks, ei paluks ma temalt itlagi mitte andeksandmist."

"Teil oli ka täieline õigus, kui tema peale pahandastite."

"Kas ta ehl tabetset," küsis Lavinie. "Rahetsetes ta ehl midagi."

"Ea naeris, miss Brucker."

Surnunäol oli pillaw ilme. Lavinie jättis temaga wiimast korda jumalago.

"Jätke mulle oma adress," palus lord Laviniekt.

"Ma elan nüüd Chadwig-streeti peal nr. 14."

Heameelega oleks lord wanale naisterahwale tõtt awalbanud, aga ta oli aumees.

Lavinie hakkas enesele teisti teenistust otsima.

Kui miss Bryani maeti, õstis Lavinie mõned roosid ja läks rongile hulga maa tagant järele. Ja kui kõit latali

olid läinud, astus ta pooleni täisaetud hana juurde ja heitis lilled sinna sisse.

„Ei tea ifegi, mis tarwis ma seda teen. Teie naeraksite ainult minu üle, misš Bryan,“ pomises ta eneses ja ruttas lähtu minema.

Lavinie Bruckeri südames oli rahutu. Ta tahtis palvetada — palvetada ristilöödud Kristuse kaju ees. Kuna tal majavõti oli, siis hiilis ta veel sellamal ööl sinna. Eühjad pimedad toad, tuttavate mälestustega täidetud, kohutavad teda. Ta palvetas weidi aega kaju ees, ja jäi weidi rahulikumaks. Ta astus magamisetuppa, kus harjumata waitus walitses. Öblauatse peal oli misš Bryani rahalott. Ta tahtis võtit selle sisse panna, jäi aga mõtlema, ja lahtus siis tasatefi majast.

Õlõjonieelsel päewal waatafid soowijad wäljapandud asju. Rahwahulga seas peatas ta Lavinie Brucker ristilöödud Õnnistegija ees.

„Dige ilus ahi,“ kuulis ta kedagi tähendamaw.

„Küll ta juba õffjaid leiab!“ tähendas teegi teine.

Lavinie ohtas. Ta filmas Kristuse kaju laela tülles pi'etit numbritefega. Ta olets tahtnud nii heameelega seda paberliipakat, mis tema tundmusi nii haawas, ära tiskuda, aga ta sai enesest wõitu ja ruttas minema.

Õlõjonipäewa hommitul teatas waht suure ärewuses lord Lewisele, et nr. 39, ristilöödud Kristuse kaju, ära olewat warastatud.

„On weel midagi muud warastud?“ küsis lord ja sai eittawa wastuse. „On märgata, et siin murdwargusega tegemist on? Ei?“ Lord jäi mõtsele. „Ei matša sellest polkifelle teatada. Seda teen ma ife.“

Misš Bryani rahalott lamas ifta weel laua peal. Et tema wäärtus tühine oli, siis ei olnud teda müügile määratud asjade sekka üles wõetud.

Lord wõttis ta enesele mälestusfets taasa.

Maja ja asjade müügifit tuli kuus tuhat kolm sada nelikümmend neli naelstrelingi, üheksa shillingi ja kats penfi sisse.

Lord kirjutas Lavinie tarwis aruande walmis ja läts his talle päranduust teatama.

„Sa on ülewal,“ ütles forteri perenaine.

Kui lord treppi mööda üles sammus, nägi ta peeglit, millest poolawatud ufte wahelt naisterawatogu wastu paistis.

Naisterahwas põlwitas elewandiluust ristilöödud Kristuse kaju ees.

Lord pööras trepi peal ümber ja läts tagasi.

„Näгите teda?“ küsis perenaine.

„Ei. Ma arwafin, et aeg juba hiline on. Andte talle parem see kiri edasi.“

Ta pistis perenaisele ühes kirjaga ta rahatüki pihku, ja läts minema.

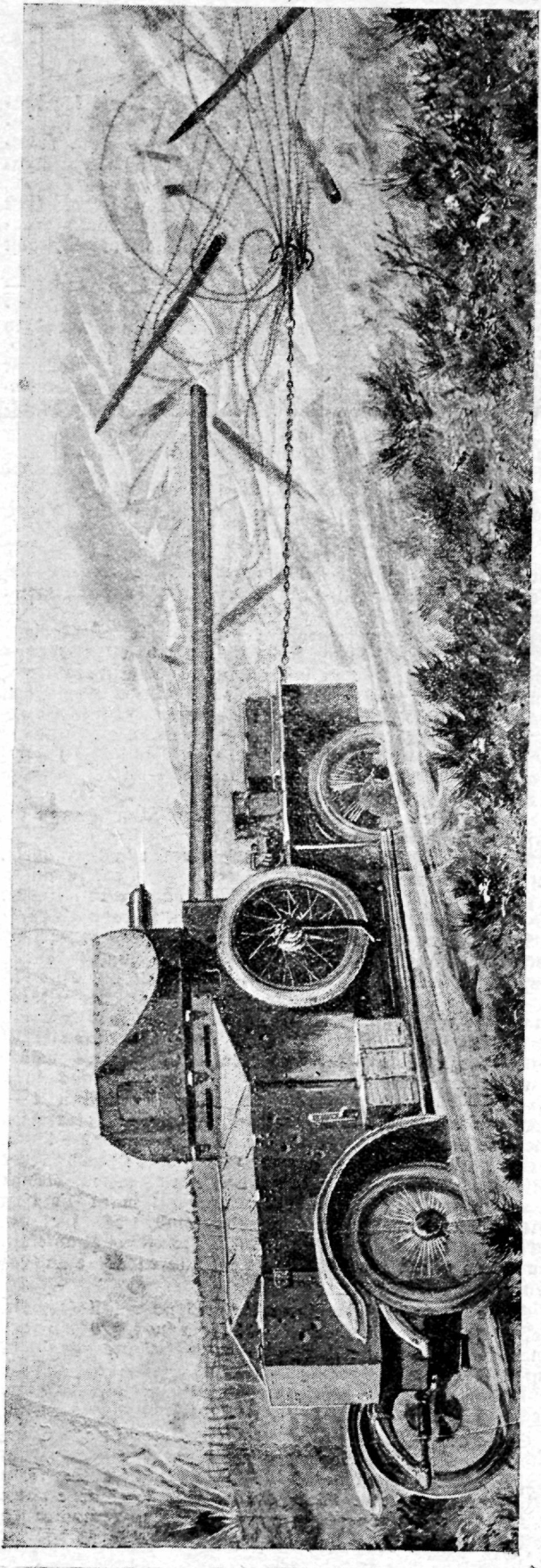
„See on teie süü,“ mõtles ta endamisi, kui ta wõerastemajasse tagasi oli jõudnud. „Teie tegite Lavinie Bruckeri wargaks. Aga kui kahju, kui kahju! Ma tahtsin selle kaju tema tarwis ära osta...“

Magama heites waatas ta misš Bryani rahalotti. Seal olt kolmepenniline rah, fattine riidehaaf, mõned perlmutrifit nõõbid, wana postmark... Ja kuus naelstrelingi, wiis shillingi ja wõtt... .

Lord ei saanud asjaloost mitte lohe aru.

Jah, olgugi, et Lavinie Brucker warastanud oli, siis oli ta warastatud asja iflagi terve oma warandusega wälja maksnud.

Lordi filmad olid weffised, kui ta seletuskirja kirjutas, milles ta teatas, et ta raha kolkuarwamise juures efsinud oli. Kuue tuhande kolme saja nel'atümne nae strelingi, üheksa shillingi ja kahe penfi afemel oli Lavinie Bruckeril õigus saada kuus tuhat kolm sada wiiskümmend naelstrelingi, neliteifskümmend shillingi ja kats penfi, sest et efsalgfelle summale eraldi müüdud kaju hind juure tuli arwata.

Prantsuse wäerinnal. Uus traaktõfete purnstaja tegevuses.

Naisterahwas — metsaline.

(Painajalised faktid.)

Minewa aastasaja kestel õppis kufagil Ameerika püha-päewa-koolis, mis ühe sõelaewanduse-küla lähedal, ilus tumedate filmadega tüdrukute, kes sõit südamed oma mõistuse ja iluga oma poole mõitis. Kui ühe taewanduse õnretuse aegus ta isa hukka sai, pidi ta kodumaa maha jätma ja naabruses linna lapsedüdrukuts minema. Seft saadil kaotas tema koduküla Est-Renton teda oma waatepüritil nõnda kauaks, kuni sinna kuulujutud tema kuritööst hakkasid kuulduma.

Mõne aasta pärast trehwame juba Mery Annat — nagu teda kutsuti — meeldima täiealise tüdrukuna Piterboorouffis, kus ta noore tullataewaja Wilsam Moybrey südame ära wõidab, kellega wiis aastat rändaja elu elab. Selle wiie aasta jookful sünnitas Mery neli last, kelledest igaküls traagüüft surma suri — palawikku, nagu arstid kinnitasid. Kuid need suremised ei äratanud mingifugust tahtlust ifegi fiis, kui ta ta mees äkki haigeks jäi: Mery Anna talitas haigeid nii hoolsaate ja nuttis neid nii südanõhestawalt taga.

Siis trehwame juba leske Meryt Sunderlandi haigemajas halastaja-de ofas, kus ta ühe haige, Georg Wordi, südame wõidab, kes teda altari ette wiib. Kuid mehikese õnn oli liig lühite: enne kui mefnädal lõpes, jäi ta haigeks ja, waatamata kuulsate arstideft ning naise hoolsaat rajawemifefst, suri, Mery Annat trööstimata leseks maha jättes.

Mery Anna kaob seepeale mõneks ajaks Sunderlandist. Siis ilmub ta uueste sinna ja hakkab rikka James Robinsoni juures, kel neli last on, majapidamist juhtima. Mõne kuu pärast wõtab James Robinson teda omale naisteks ja seft saadil tulewad majasse õnnetused: ükssteife järele jääwad tema lapsed haigeks ja surewad. Uasta lõpul, kus ju tõil lapsed olid surnud, sünnitas Mery poja, kes aga ainult mõned päewad elas. Kõige wiie juhtumise juures olid haiguete tundemärgid ühed ja needamad. Ja kõige selle peale waatamata, peeti Mery Annast lugu kui truust ja õrnast naisest.

Kuid James Robinson hakkas tahtlema: ta pani tähele, et majast kallihinnalisi asju ja raha warastati, ja kui ta selles kindel oli, et seda ainult naine wõis korda saata, ajas ta teda majast wälja, et temaga mitte koos elada.

Mery Anna oli sel ajal juba neljalümne aastare, kuid ta oli fiiski wõrgutaw-ilus. Seepeale mingifugust tähelepänemist juhtimata, et tal kufagil elus mees on, asus ta teife kohta ja mõitis noore lese Rottoni südame. Peagi oli ta tema naine. See ei talista, et mehel kats last on, teda kaswatada waja. Neid wõis ju elukinnituse selfiis kinnitada, aga kui nad surewad, saawad wanemad trööstimis raha . . . Umbes aasta pärast, kui perekonnas juba kolm last — kats efimefist abielust ja üks Mery Annalt — sai Rotton Auklandis ühes taewanduses koha. Siin pani naine mehele ette, et kõike kolme last tinnitada lasta. Warsti peale seda tabas perekonda õnnetus: kord peale maitsewat lõunat tundis Rotton äkki enesel halwa olemat ja peale mõnepäewast kannatamist, waatamata hoolsaat rawitsemifefst, millega naine teda ümbritses, suri ta. Warsti peale seda surid ta kats last, üks efimefist abielust, teine Mery Anna oma; kumbki neift suurendas ema lapitall.

Sel ajal elas Mery Anna torteris noor tullataewaja Josef Natras, kelle ümber leff lipi/sema hakkas. Kuid noor inimene pani perenaise wõrgutustele wahwaste wastu ja kirjutas sellega oma surmaotfufele olla: mõne aja pärast jäi ta haigeks ja suri, kogu oma waranduse naisterahwale jättes, kes teda nõnda „hoolsaate rawitfes.“

Sel ajal elas weel seitsmeaastane Rottoni poeg Charles Eduard Rotton. Soowides uueste mehele minna, tahtis Mery Anna sellest poifitefist lahti saada, mille tõttu ta Auklandi waeft eeft hoolkandmise selfi efimehe poole pööras, et see last töö-majasfe paneks. Kui tema palwe tagafi liikati, wihastas ta hirmsaste ja hüüdis endamisi:

„Wäga hea! Las fiis ta see wärdjas minna sedafama teed, mida mõbda tõil Rottonid lätsid.“

Ei kulunud sellest saadil kaht nädalatti, kui ju poifite haigeks jäi ja suri. Kuid Mery Anna ähwardust olid ta teifed kuulnud ja see äratas tema wastu tahtlust. Poifitefse furnuteha kaewati hauast wälja ja arstid tõendasid, et teda woti kihwti fiisepriitimife läbi surmati. Siis kaewati ta teifte Rottoni perekonnaliikmete furnutehad haudadest üles ja igasühes neift leiti teatud hull rotikihwti.

Mery Anna wõeti wangi ja teda süüdistati tapmises. Kohus tulid ilmfile tõil ta kuritööd ja neid oli üleilõdfe tuusteifitümmend, nii et Mery Anna surma mõisteti.

Kohtuotfufese täiefaatmise päewal seadis ta ifeärans hoollega oma juulfed ja riided korda ja läks lahwatanud naol ja kindluseta sammudega tapapaiga juure; tapalawa ees taganes ta kohtunult, kuid ajas fiis end sirgu ja astus nüüd kindlalt mõbda astmeid üles, palwetas lühidalt ja pani pea kaagile.

Nii hulltas see naisterahwas-elajas, nagu teda kohtus kutsuti. Kuid, tähele pannees seda, et ta mitmed kuritööd taifsa otftarbata korda saatis, ja seda, et ta teifte lastega ta oma lasti ära hulltas, fiis peab lõpuks järeldama, et see meil sugugi selge ei ole, kas meil tegemist on kurjate-gijaga wõi hullumeeltega.

Wõit.

Sel päewal pidi Buloni metsas huwitaw wõiduajamine olma.

Kõil paigad olid rahwast täis; oli oodata midagi huwitawat.

Efimine nummer oli: ratsutamine sadulas figariga.

Ratsanikud seifid tõil oma hooste juures, neid waltastef pidades.

Signalil peale, mida würst de-Schamhard andis, pani iga ratsanik ife ponile sadula selga, kargas peale ja ratsutas laua juure, kus figarid ja titud olid. Laua juures hüppafid ratsanikud täklude seljast maha, wõtsid figari, süütasid selle, istufid fiis uueste hobuse selga ja lendasid galoppis määratud sihi poole.

Futard oletas efimine olnud, kui ta figar äraufstunud ei oletas, kuid selle eeft wõitisi ilus kapten Roland-de-Zuas, kes, figar suus, sihile jõudis.

Naisterahwad awalbasid talle oma kiiduwaldust. Ifeärans waimustatud oli marquise de Schawibrand, kuna tema abikaafa sel ajal sõnas:

„Selles ei ole mingifugust ifeäralist teenust! Kõil riipub juhufest!“

Siis tuli ratsutamine õuna järele. See peale oli pandud weega täidetud nõu, kus õun ujus.

Ratsanikud lendasid galoppis, astufid fiis hooste seljast maha ja, waljaid mitte läest lastes, püüdisid suuga õuna, mis wee peal ujus. Muidugi, see ei lõpenud ilma naljalate waheljuhtumisteta! Sagebaste hakkas hobune sel ajal jooma, kui ratsanik õuna püüdis. Mitmed wõistlejad niifutasid asjata oma nina ja wurusi, kuid ei saanud õuna kätte. Kuid kapten de-Zuasi ilusad hambad said raskustef jagu, ta wiis waimustatult õuna proua Schawibrandile ja hüüdis:

„See on paradiisi õun!“

Kõil leidsid, et kapten wäga armastuwääriline on, ainult wana marquis tegi weidra nõmoonutuse ja teatas, et tõil need miitologilised naljad hirmus inefud on!

Siis oli post. Wõistlejad tandsid kirje naisterahwaste juure, kuna nad ife hooste selgas istufid. Naisterahwas kirjutas wastufe, kuna ratsanikud kirjadega määratud peatuspaika ratsutasid. Kapten Roland oli jällegi efimine. Teadmata on, mis see kiri sijalbas, mida ta marquisele andis, kuid see sai wäga ärewaks ja wastas järsult, ife sõnaga, mida tiireste paberile wistas. Leifed daamid lugesid laua kirje, wõtsid kaeft kindad, nõutid pliiatfiit, hakkasid terawameelset wastust kirjutama, kuna sel ajal

Wäike-Aafias. Süpe elu ja surma peale.

ratsanikud ärewuse pärast karwu katkufid, kuna kannatamata hobused noraskafid.

Witmane nummer oli „ratsutamine kaelasidemega.“ Kui kapten de-Zuas nüüd mõidab, siis saab ta autasutis — prongsiht lugu.

Peale signali pidid ratsanikud pealtwaatajate juure ratsutama, rinnal nõõpõdelaga kinnitatud kaelasideme. Pealtwaatajate juure jõudes pidid nad hooste seljast maha laregama ja, hoost waljastest pidades, wäljawalitud naisterahwast paluma, et ta kaelasideme laela seoks. Kaelasideme pidi ilusti seotud olema, ühepikkuste otjadega ja kortsjudega. Seepeale pidi ratsanik alles sihi poole ratsutama.

Kapten Roland oli ärritatud, kui ta proua de-Schawibrandi ees seifis, kael diele, mille ümber ilus walge, punaste punktidega ilustatud siidi kaelasideme ilutses.

Nähes ratsutusest ärewa näoga ilust kapteni oma ees, kelle filmist rõõm peegeldus, lootas marquise oma pea ja ei mõinud kuidagi kaelasidemet kõlita. Wärisewate näppudega fidus ta mitu korda kaelasidemet ümber. Kui see tal wi-

malts õnnestas, olid teised ratsanikud juba kaugel ja kapten de-Zuas jõudis oma jõupingutuse peale waatamata wiimaseks kohale. Tema kaelasideme oli wiltu. Wana marquise rõõmest ja oli enesega väga rahul; ta naeris waljuste.

„Ei, kas te nägite, kuidas mu naine temale kaelasidemet fidus? Tubli naine! Mu armsam, mida kirjutas sulle kapten de-Zuas?“

„Ea küll, kas ma täna Armenwille'is õhtust sõõn? Ma wastasin: „Ei!“ Iht sõõna kirjutada — see ei wõta palju aega!“

„Kuid, „Ja!“ kirjutamine ei wõta sellest fugugi enam aega,“ tähendas mees.

See märkus oli õige; peab arwama, et marquise kaptenile „Ja!“ wastas, kuigi küsimus õhtusõõgisse ei puutunud, waid Warfaiiles olewasse wäitjessse suwemajasse.

Särgmisel päewal olidli kapten Roland-deZuas ja marquise de-Schawibrand selles suwemajas, mille magamisetoas marquise Rolandi kaelasidemet korraldas. Nüüd ei

„On see tõsi, et Elsa sellele ajalehe fõnumisaatjale läheb?“
 „Kahilemata!“
 „Millest sa seda järeldad?“
 „Sellest, et Elsa ise ka juba luistama hakkab.“

Uued hinnakirjad.

Kohwi- ja sõõgimaja	
„Wabadus.“	
Kalafupp kõiksugu kaladest	2 r. — 1.
Kalafupp burshuidele rai- medest	3 „ 50 „
Rotletid „miau-miau“, „auh- auh“ ja „tpruu“	1 „ 0 „
Rotletid, ehtsad	2 „ 50 „
Süüli kõiksugu ja'gabest, sa- badest, mottadest ja kõr- wadest	1 „ 90 „
Klaas teed, igal kodanikul oma suhtur	20 „
Musiklaste kohwi, klaas	30 „
Sansha, klaas	1 „ 50 „

2. järgu wõderastemaja.

- Lõunaföötl 8 rubla.
1. Kümme lusikat wedelat suppi, näputäis „rohelist“ peale riputatud.
  2. Raks loodi kalapraadi jahulastega.
  3. Kanapoja tiitvale.
  4. Üks lood lillapsast.
  5. Raks marjak-est oma mahla sees eht kisel mädanenud jõhwikatesti.
- Pudel felterfit — 12 rubla.

Beel üks uus saba.

B a b e r o s s i s a b a .
 „Kuulge, mis te teete: nii kaua sei-
site sabas, ja nüüd, kus järg juba teie
lätte jõudnud, lähete ära?“
 „Jah, mis teha, mina harjusin selle
ajaga suitsetamast ära!“

Mis nemad tahawad.

Maamees: Maad ja wabadust!
 Linnaelanik: Leiba ja soola!
 Kodanlase proua: Siidi ja
 kallistawa!
 Taimetoitlane: Ristitkeina
 ja ube!
 Wõderastemaja pidajad:
 Joodikuid, kuid rikkaid!
 Tallinna neiukesed: MERE-
 mehi, kas oma wõdi wõderaid!

warisenud enam tema wäitsjed näpud. Meeldiwa liigu-
 tusega sidusid nad kaelasideme sõlme.

„Mu rõem, mu arm, mu õnn!“ fõstistas kapten, noort
 naisterahwast sülelades, „kui sa teaksid, kuidas ma sind
 armastan!“

Marquise kallistas kapteni ja sõnas õhates:

„O, mu Roland, kui ma eila osawam oletfin olnud,
 ja oletfid wõitnud aushinna!“

„Selle eest wõitfin ma teise aushinna, mis suurema
 wäärtusega — sind, mu arm, mu õnn!“ hüüdis kapten
 naisterahwast suudeldes, „ma olen õnnelik, ja muud ei ole
 midagi waja!“

Nende huuled sulasid kuumas suudluses, ja maa sai
 neile paradists!

Utamisel läbi Tallinna.

1.

Mis suur rahwasalk seal Wiru ja Jaani uulitsa nur-
 gal on? See on ju miiting, seltsimees! Niisugusel juh-
 tumisel läheme ja kuulame, mis räägitakse? Uhaa, jutt
 on poliitikast... Suwitaw... Suurepäraline... Mii

tudas arwasingi: anekttsion ja kontributtsion! Aga siiski,
 millest kõneleb see meeldiw, tangelase näoga noormees?

Noormees:

„Seltsimehed, ilma anekttsionita ei saa kudagi läbi,
 sellepärast on need, kes wõstu — oma ifamaa äraandjad...
 Niisama jälle wäinad...“

Hääl salga seast:

„Pea, pois, sina oled siis, tähendab, sõja poolt?“

Noormees:

„Aga kudas muidu! Eõdida ja muud midagi!“

Hääl salga seast:

„Aga miks ja, noormees, ise wäerinnal ei ole?“

Noormees:

„Mim — mim — mina? Mina olen linna tapa-
 majas lihunik...“

Hääl:

„Miks liha ei ole? Nülgijad! Liha määndate möõda
 teidreid! Liatasu wõtjad, äraneeud!“

Noormees taob tiireste rahwa sekla, uuele kõnemehele
 ruumi andes.

2.

Sabas lastwab kirsitus. Kell on juba ühelsa, aga
 poodi veel lahti ei tehta.

„Mina omalt poolt olen kah Wenemaa enamlaste nõus ja tšendan „maha“, kuid see minu hülidõna puutub ainult nende hilpude kohta, mis naisterahwa suurepäraast ilubust tatawad“.

„Magawad sulle atjades weel, liitafu wõjad, neetud!“
 „Mis neil kobantastel, t... muud teha!“
 „Nemad — magawad, aga meie — seisa... Sa Jumal!“

„Ja millal sel kõigel küll lõpp tuleb?“ ohtab wana tudike, kellel pikad karwad lõua otsas ja pruun, pleekinud „pellertine“ seljas.

„Kui wäht willistab, tädite, siis on ka lõpp,“ sähwab terawa ninaga noormees, Suhkentali landist.

„Noh, sina poisj oled weel noor wana inimesi hirmu- tama,“ tähendab pahaselt teegi tõsise näoga käsitöblane.

„Nüüd, wend, on ühediglus — mis tahad, seda ka räägi,“ annab Suhkentali noormees wastu.

„Säh sulle, nüüd said tondi suhu, nagu loerad pure- wad! Jätame juba!“ lööb wana eidele käega.

Kauplus awatakse, saba liitub korralitult ritta ja roo- mab pikkamisi uksest sisse.

3.

„Ah, kallim Karoline, teie ei wõi arwatagi, mis hir- mus lugu minuga juhtus...“

„Armas Maali, ärge ehmatage... Mis siis dige oli?“

„Mäletate minu tassilest „M.istest,“ must walgete täppidega?“

„Mis siis temaga on?“

„Kole tohe rääkida!“

„Rääkige, rääkige, kallim, ma tatsun teid trööstida, nii palju kui wõin.“

„Seda ei ole enam!“

„Kudas ära?“

„Et... muutus teeworstiks!“

„Mi Jeesute! Kui hirmus!“

„Ja, ta, waenete, langes worstiwabrikandi ohwriks!“
 Wabeaeg.

„Kudas teie siis seda teada saite?“

„Üsna juhtumisi. Lähem worstipoeft mööda ja kuulen äkki haleadat mäugumist. Mina worstipoodi, poeft lööfotta, kuid hiljaks jäin: ainult sammetine sabaots paistis weel worstimasinast!“

Sõbraned kahwatawad ja waitiwad.

4.

Oma kindla taha peal seiswa miilitšionäri juure as- tub räbalates riietes isil, müstfrott tuklas, käed püstitastus ja waatab kaua tema otja, karmilt ja pilgelistult naeratades.

Miilitšionär jääb araks ja on walmis juba abi kar- juma, kui isil, ü'ewaatuft lõpetades, põlastusega tähendab:
 „Näe Liitwa-Mstfi, mitte teragi pole enam endise sarnane.“
 Ja lähed lontides minema, miilitšionäri hirmuwäri- nates wabijema jättes.

Politiline näitleja.

„... Kui warjud willsatawad nemad, ei ole näha jälgegi...“

„Kelle üle teie deklamerte?“

„Oh, ma mõtlen nimelt Lenin ja kompaniit: wõib alla juba Saksja ra'al on meie „isa“ Lenin seal...“ —nes.

Wene näitelawalt.

„Ja misugust osa teie, hra Schaljapin, wabastuse- liitumises mängiste?“

„Mina... mina... etendafin Susanini osa „Etu tsaari eest“...“ —nes.

Papuaasia rewulutsion.

Papuaasias, piiramata isewalitsuse maal, algasid kor- ratused. Kõttupuutumine europlastega ja nende komme- tega oli rahwa ära rikkunud. Papuaaslasted õppisid elama, lõbutsema, laarta mängima. Sagajärg: korratused, wõe- rawara wõtmised ja muud wägiwalla teod.

Keiser Ruffi-Ruffi oli kuri ja werejanuline. Esmine kümme- lund mäsajal sai kole ära praetud ja keisrifi ning tema kannupoistest ära fõbbud. Seine kümme- lund läts õhtusõögiks, aga kolmas kümme- lund ei tahtnud, et neid ära fõbbaks ja tõstis maal rewulutsioni.

* * *

Revulutsioniline liitumine algas nii. Suure wana haobabi õkste alla kogusid wiisteistkü- mend ilma sõjariitadeta ja tats sõjariitatus papuaaslast

Buffi näitlejanna: „Oma teada olen juba küllalt riided omal maha võtnud, aga kui ma näitelawale ilmun, kiserab publikum itka veel „maha!“
„See on kadepuue pärast, trullate!“

kokku. Nendest määrati kümme keisri laua jaoks, kuna seitse järke ootama jäid.

„Meie revolutsioni peab määramaks, maruliseks paismuma! Meie peame rinnalaste peale mõjuma, et nad enam ema rinda ei võtaks, meie peame naiserahwaste peale mõjuma, et nad pulmawoodi ära pölgaks, meie peame keiser Ruffi-Ruffi kinni püüdma ja temast karbonadi tegema!“

Rõnelejale sai suur kiiduawaldus osaks. Sa waliti revolutsioni juhiks ja talle tehti kohuseks kõike rahwast revolutsionile üles kutsuda.

Rihutus töö algas ja warsti oli suur enamus revolutsionäride pool.

Kui keiser Ruffi-Ruffi revolutsionist haisu ninasse sai, haaras ta, nagu öeldakse, öeldorrest kinni.

Sa kutsus oma rahwa wälja peale kokku ja ronis ise oma perekonna ja haaremiga leiwapuu otsa.

„Minu alamad! Mu lapsed! Mu kallid lapsed! Kui te ei ainult teaksite, kuidas ma teid armastan!“

„Alga mispärast sina ja sinu naised meie wendi sõid?“ küsis rahwahulgast wihane hääl.

„Mu sõbrad! Ma olen ju teie keiser, mitte mõni hulgu. Ja kui mina ning minu naised takstümmend tütti teie hulgast ära sõime, siis on see juwajatele suureks auks. Ja kas ei ole keiserlik kõht üks parematest haudadest?.. Seie määsate ja ütlete, et ma waha keiser olen. Alga kas ma keelasin teie lõbutsemist, kas minu naised ei olnud niisamuti teie jaoks. Tänamatad niisugused! Kui mitte mina, Ruffi-Ruffi, teie keiser ei oleks, oleks teie juba ammugi igawuse kätte ära surunud. Kas ma teile keelasin purju-

tada? Kas ma teile keelasin kaarta mängida? Ja teie näitate minu wastu niisugust musta ebatänu üles.“

* * *

Revolutsionäride nimel astus nende juht üles:

„Keiser Ruffi-Ruffi, meie oleme sinuga waga rahul ja sinu naistega weel iseäranis. Kas mitte sina ei piinanud ega tapnud meid, ega pannud sadade wiisi nahta?.. Oh, wägew keiser Ruffi-Ruffi, meie oleme waga tänulikud! Ja meie tegime kõige Papua si rahwa üleüldisel koosolekul otsuseks, oh, keiser, sinust sinu kõigebaremat rooga teha, aga, et sa ennast ära süüa ei saa, siis tahame meie, trüud alamad, ise selle eest hoolt kanda. Meie sõime sind ära ja neelame ka luud, kondid alla. Ole mureta!“

Sinu naise eest kanname ka hoolt, sinu haarem jääb endist wiisi kõige rahwa jaoks ja iga naine saab igapäew oma tuju tõstmiseks kümme kapihoopi.“

Pärast kõnet asuti tegelikult asja juurde. Revolutsioniline rahwas pani keisri nahta ja jagas tema naised eneste wahel ära.

Niisugune oli wainne ja ilma werewalamiseta Papua si revolutsion.

Prz.

Telegrammid.

Geestimaalt.

Paidest. Saatte meie wäemalt üks enamlane: käed tangesse fügelewad.

Waltistist. Kui see burshui on, kes gummitalossa kannab, siis ei ole meil ainusti burshuit.

Wõrust. Pinna tuli wõruse-eteandusi andma. Tema on aga, nagu kuulsiime, ka Tallinnas. Wastate, kumb see õige Pinna on.

Rassifabast. Elagu Rassifaba wabariit!

Wenemaalt.

Poltawast. Meil on kaubanduses täielik korralagedus: aneisi müüakse 40 kop., kanu 20 kop. tütt, mune 4 kop. kümme.

Soboliskist. Raupmehed nõuawad häbemata hinda: saiajahu 2 r. 20 k. puud, wõi — 40 kop. nael, leiwa naelast koguni 2½ kop.

Kuritahtline hüpnotiserimine.

Ei ole wähe kuritõid korda saadetud hüpnotilise wõime kaasabil. Kuulus Schamleeki profes Algiere'is, kus süüalune hüpnotilisel teel oma sõbra naist enesetapmisele sundis; alles hiljutised Cyro ja Bonparti ning paljude teiste protsessid Pariisis on taolakohtulisteks muutunud. Käesolewal ajal teatawad Inglise ajalehed ühest

kõmuriklast professorit Londonis, kus kannatada saanud inimesed Londoni „kõrgema klassi“ liikmed on.

Raebtusealuste pinkis oli teegi Stanwey, elatanud naiserahvas, kes ju ammu oma mehe kaotas, endise ohvitseri India sõjaväes. Olles ilma siisetulekuta, elas Stanwey seepaale vaatamata suurepära'les aristokraatlikes linnajaoos. Nii kulufid aastad. Stanwey wderastetuba oli paigats, kus palju noori inimesi kõrgemast seltstonnast oma aega wiitis, olles kirjandusmuusika õhtutel, mida wastawõlil perenaine toime pani.

Pärts juhtumisi tui ilmsiks, et mistriss Stanwey turitapillisel teel omale sarnast elu wõimaldab.

Dangaomanit Jonston märkis, et tema noor. üheksateistkümnne aastane tütar, teda sisetem ilmiselt warastas. Ta sai teada, et ta warastatud raha Stanwey'e annab. Isa küsimise peale wastas tütar puhtasüdaml'se t, et teda mingisugune salalik wõim seda sunnib tegema. Ta päädis juba isegi sellest haigusest lahti saada, kuid tal puudub selleks jõud. Suba pool aastat andis ta niimoodi isalt warastatud raha mistriss Stanweyle. Isa teadis, et tema tütar ükskord wiimase poolt hüpnootiseriti, sest Stanwey tegi sageaaste oma tutvuseringtonnas sarnaseid katseid. Ei olnud sugugi raste näidata, et see määratu salalik jõud, mis tütarit isa wra sundis turjaste tarwitama, ei olnud midagi muud, kui hüpnootiline mõju, mida Stanwey neiu peale awaldas. (Kui ta neiu kunstunde oli pannud, lähtis ta teda järgmisel päewal warastada. Siis äratas ta neiu illes ja see warastas järgmisel päewal ilma et selle wastu olet's saanud panna). Siis anti asi Londoni salapolitsei kätte, kes asja jälgile sai. Tuli ilmsiks, et mitte ainult miss Jonston ühtnada Stanwey ohwer ei olnud, waid tal oli neid suur hulk, kes tema mõju all olid; kõik olid noored inimesed. Nad warastasid korralikult ja tõiwad Stanweyle raha, wäärtasju jne.

Peale hoolast uurimist on see asi kohtusse antud, kus ta warsti harutuse alla tuleb.

Sõjapõgenjad ja Willem.

Sgait's siunab ja wannub oma moodi Willemit, kuid refordi selles asjas lööwad üle mustlased, teda hiljuti kolm kaubawaguni täit Tallinna tuli, Pelgulinna heinamaal telgid üles löid, seal kaarta wälja panewad, tulewikku ette kuulutawad ja endid sõjapõgenjad ütlewad olevat.

Soome mõned, nendest „õnnistusesõnadest“ täpipeal-
ses sõlles:

„Anna Jumal temale sada aastat elada... oga ühe-
ainfa 88 jooksul.“

„Las' teda rõemu pärast paljajalu kakkiste pubelite
peal tantfida!“

„Peats Jumal temale andma ühe palee Berlinis ja
ühe palee Wienis ja et igas palees oleks 40 torda, iga
korra peal 40 tuba, iga toas 40 woodit, ja et palawik
teda paiskats Berlini esimese woodi pealt Wiener esimese
woodi peale, esimese pealt teise peale Berlinis, sealt teise
peale Wienis ja nõnda edasi ilma lõputa, kui ta ennemalt
ei käwa!“

„Et ta terve oma eluaja ennast sõjas süütalt ot'sa
saanud laste tuhast toidats!“

„Kui ainult üks neljandik ot'sa meie palwetest teie ju-
maloni jõuab, siis saad sina, Willem, kümme miljoni aas-
tat pürgus waewelda!“

Kerjaste miiting.

Kerjaste miitingul tehti üleieila otsufets:

Linna uulitafel mitte alla 10 kop. wastu wõtta, kiriku
ušte ja furnuaia wärawate juures 5 kop. rohkem.
Paupäewa õhtuti aga mitte alla 20 kop.

Wahwad wõitjad Prantsusmaal: „Pst, poisid olge wait,
Prantsuse ratsawägi lähineb wiist ilmatu suure müdinaga.“

Õffel on armuannid poole kallimad.
Roosolekute saali muretsimine linnawalitsusele kogu-
fets teha.
Oma hansha ajamise wabrit asutada.

Raha kurs.

— „Serra, teie kaotafite kahetümnewie rubralise ära...“
Serra: „Mis te siis selle paderi pärast nii
tarjute, just kui kahetümne kopitalise hõberaha oleks
leidnud!!!“
Prz.

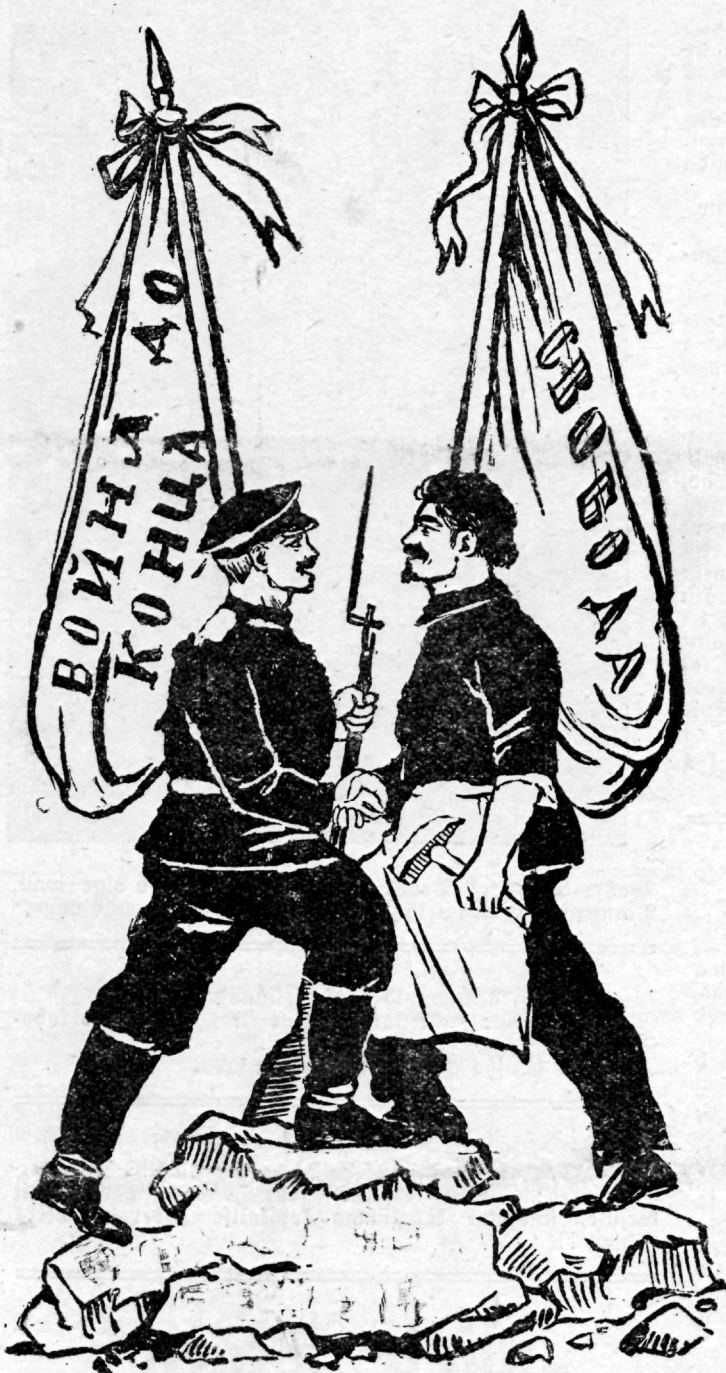
„Meie Matsi“

tellimiste wastuwõtmine wältab edasi.

Tellimise hind kättesaatmisega aastas 10 r. — L.,
6 kuu eest 6 r. 3 kuu eest 3 r. — L. Toime-
tusest ise ära wites: aastas 8 rubla, 6 kuu eest
4 r. 50 L., 3 kuu eest 2 r. 50 L. Ilmub iga laupäew.
Adressi muutmise eest 30 kop. Adressi muutmisel ja
tellimise uuendamisel palume jennit adressi nr. teatada.

Toimetus ja talitus:

Sarju ja Kõltsi uulitsa nurgal nr. 46/15.
Tallinnas, „Teaduse“ raamatulaupluses.

„Sõda lõpuni“ ja „vabadus“ wana korra waremetel.

Kronika.

Näe, kaebataff, et Wirus nüüd ei olla julge käia: find tülitada ropud hüüd ja, waat', et saad weel läüa! — Sest õhtul kohwimaja ees, kus käia juba „linnud“ fees, seal feista uulitsfal üks falf, tel sõnad kangemad kui malt... Te küfite, mis falf fee on? — Etš Wiru... „löögi-bataljon“...

Rui päile tõusnud kõrgele, ei jäe ta finna õrrele, waid hallab alla wajuma, et jälle merde laduda. Nii meie riigi korraga on ta, kui päitfe ringiga: fee tafa tagurpidi lääd, — tont teab, mis taft weel üle jääb!... Nüüd wiitaks wangi enamlasti... fiis wähemlasti... Dea kinni wiitakse „es-erid“... Ja „punasedti“ on kadetid...

Mispärast miilitis wäheneb, päew päewalt kofu lahaneb? Nii wäga arusaadaw fee. Etš igauits ju „jäljed tee.“ kui näeb, et naht saab kannata, — tes teab, wast hoopis partida... Mis on, kui tuleb pööre uus? Kes on fiis kofe mäsfu suus? Etš linnawaht, etš politfeti, ehf nüüdset feeli... „militfeti“... Etš fiis on nemad „waraod“... Mis muud, kui tee, et aegfaft' taod: tes teab, kui kangel päew fee on, kui jälle... rewolutfion...

Politikawagabundus.

Anarhia.

„Milleks maja ehitud?“
— „Et ta fees saaks elatud.“ —
„Mitte! Waid ta selle jaoks, et saaks lõhutud ja laotš...“

„Milleks ehitatud paat?“
— „Et weepinnal sõita saaks.“ —
„Pole mitte selle jaoks, waid, et wee põhja waotš...“

„Mille pärast metfas täid?“
— „Salutamaks tešfel puid.“
„Pole õige! Käidats jeks, et läeks põlema tõit mets...“

„Milleks poega kaswata?“
— „Et ta õpiks, hariks maad.“ —
„Mitte, mitte selle jaoks!
Waid, et ära tapetaks...“

V. Knaez.

Paberi ja trükitöö hindade tõusmise tagajärjel on „Meie Matš“ üffiku numri hinnaks 30 kop. Nendele tellijatele, kelle tellimise raha enne 1. juulit f. a. toimetusesse jõis, saadame lehte senise hinnaga edasi.

Ilmušid: „Mis on demokratline wabariit?“ Hind 20 kop. „Kohal omawalitfus demokratlistel alustel.“ Hind 20 kop. * „Wiimane werine tšaar Wenemaa troon...“ Hind 60 kop.

Wastutaw isiketaja Jaleš Zaizer.

R. Giffert'i trükl. Tallinnas.

Wäljaandja „Teaduse“ kirjastus.

ESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR